شورای سیاست گذاری حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران
معاونت پژوهش
استان: قزوین شهر: قزوین مؤسسه: آموزش عالی حوزوی کوثر

عنوان:

رابطه هویت دینی با حب اهل بیت علیهم‌السلام

استاد راهنما:
حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد فلاحی قمی

استاد مشاور:
حجت الاسلام و المسلمین دکتر رضا محققیان

نگارنده:
اعظم اسدالهی

بهار ۱۳۹۵

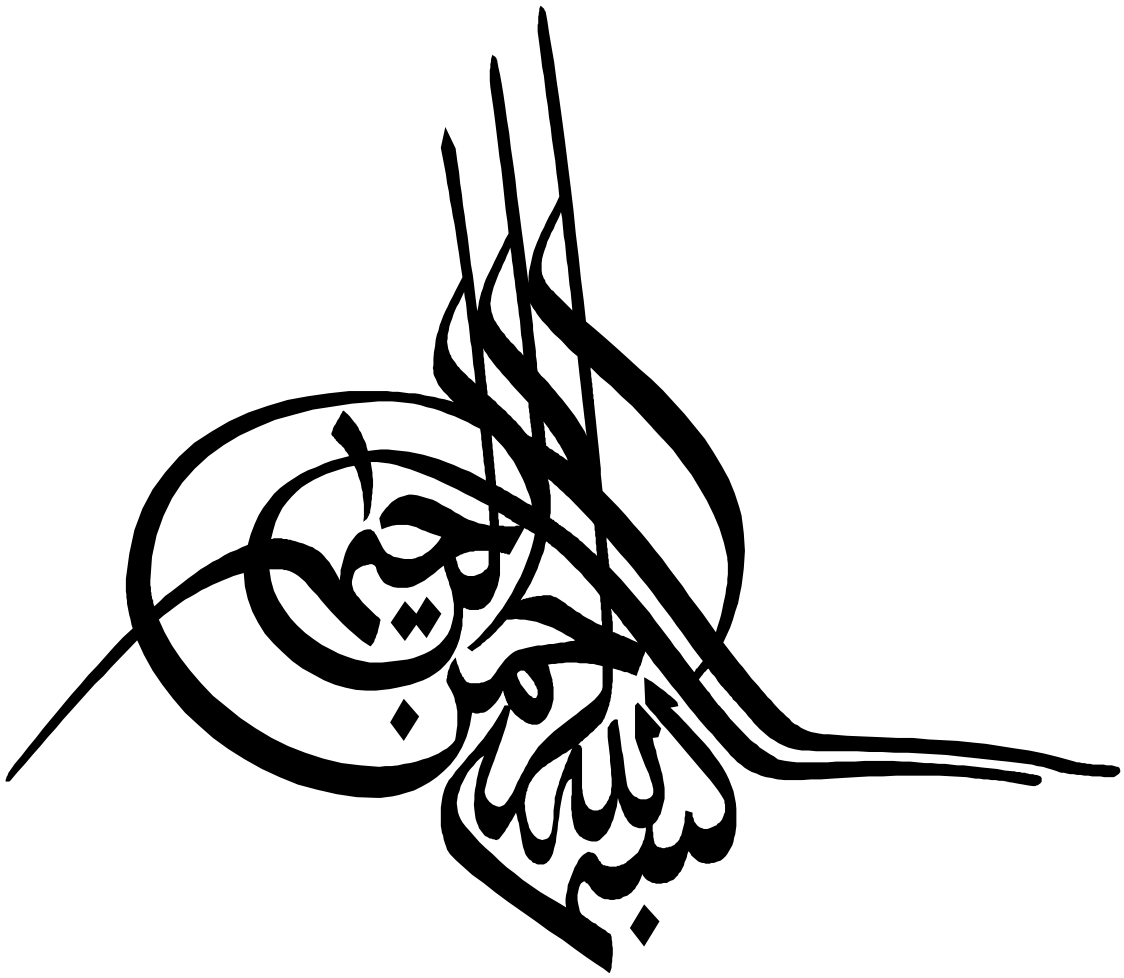
بسم الله الرحمن الرحيم

تحمیدیه

حمد وسپاس خدای را که بهترین آفریدگانش را در عالم هستی نهاد و تمام مخلوقاتش را به خاطر دوستی ایشان آفرید.

حمد وسپاس خدای را که وجود انسان‌ها را با تعهد به بندگی خود آمیخت.

حمد و سپاس خدای را که هویت انسان را با ایمان پیوند زد.

حمد وسپاس خدای را که محبت اهل بیت﵈ را وسیله‌ای در دستیابی انسان به هویت ایمانی خود نهاد.

تقدیم

تقدیم به اهل بیت علیهم‌السلام زیباترین انوار خداوند در عالم و دلیل خلقت هستی

تقدیم به حضرت ولی عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف یکتا منجی عالم بشریت که جان عالم به فدای اوست.

تقدیم به رهبر عزیزتر از جانم مدظله‌العالی که تمام آرامش زندگیم مدیون حاکمیت مقتدرانه اوست.

تقدیم به روح پرفتوح شهدا بویژه روح برادر شهیدم که اولین معلم قرآن من بود.

تشکر

از خداوند متعال سپاسگزارم که توفیق نوشتن پایان نامه‌ای در راستای مقام اهل بیت﵈ را به من عنایت فرمود.

از پدر و مادرم سپاسگزارم که آئین دینداری و محبت اهل بیت﵈ را به من آموختند.

از اساتید محترم حجۀ الاسلام و المسلمین جناب آقای فلاحی قمی(استاد راهنما) و حجۀ الاسلام و المسلمین جناب آقای محققیان(استاد مشاور) سپاسگزارم که با زحمات فراوان و صبر و حوصله بنده را در تدوین این پایان‌نامه یاری نمودند.

از همسر عزیزم سپاسگزارم که بهترین مشوق من در تدوین این پایان‌نامه بودند.

در نهایت از معاون محترم پژوهش که بنده را در انتخاب این موضوع یاری دادند و تمام مسئولین محترم که نهایت همکاری را با بنده نمودند، سپاسگزارم.

٥٥. صادقی تهرانی، محمد، البلاغ فی تفسیر القرآن بالقرآن، چاپ اول، قم، انتشارات مؤلف، ١٤١٩ق.
٥٦. صفار، محمد بن حسن، بصائر الدرجات فی فضائل آل محمّد، محقق: محسن کوچه‌باغی، چاپ دوم، قم، انتشارات مکتبه آیت‌الله مرعشی نجفی، ١٤٠٤ق.
٥٧. طبرسی، فضل بن حسن، جوامع الجامع، چاپ اول، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ١٣٧٧ش.
٥٨. _____، مجمع البیان، چاپ سوم، تهران، انتشارات ناصر خسرو، ١٣٧٢ش.
٥٩. _____، الاحتجاج علی أهل اللجاج، چاپ اول، مشهد، نشر مرتضی، ١٤٠٣ق.
٦٠. طبری، محمد بن جریر، جامع البیان فی تفسیر القرآن ، چاپ اول، بیروت، دار المعرفة، ١٤١٢ق.
٦١. طریحی، فخر الدین، مجمع البحرین، چاپ اول، بیروت، مؤسسه اعلمی للمطبوعات، ١٤٣٠ق.
٦٢. طوسی، محمد بن حسن، التبیان فی تفسیر القرآن، محقق: احمد قصیر عاملی، چاپ اول، قم، انتشارات دار احیاء التراث العربی، ١٤٠٩ق.
٦٣. _____، الغیبة، چاپ اوّل، قم، دار المعارف الاسلامیه، ١٤١١ق.
٦٤. طوسی، خواجه نصیر الدین، اوصاف الاشراف، چاپ سوم، محقق: مهدی شمس الدین، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ١٣٧٣ش.
٦٥. عاملی، علی بن حسین، الوجیز فی تفسیر قرآن العزیز، محقق: مالک محمودی، چاپ اول، قم، دار القرآن الکریم، ١٤١٣ق.
٦٦. عروسی حویزی، عبد علی، نور الثقلین، محقق: رسول محلاتی، چاپ چهارم، قم، انتشارات اسماعیلیان، ١٤١٥ق.
٦٧. عسکری علیه‌السلام (امام یازدهم)، حسن بن علی، تفسیر فاتحة الکتاب، چاپ اول، تهران، انتشارات کعبه، ١٤٠٤ق.
٦٨. عسکری، ابو هلال، الفروق فی اللغة، چاپ اوّل، قم، مؤسسه نشر اسلامی، ١٤١٢ق.
٦٩. علی بن الحسین علیه‌السلام (امام چهارم)، صحیفه سجادیه، ترجمه و شرح فیض الاسلام، محقق عبدالرحیم افشاری زنجانی، چاپ دوم، تهران، انتشارات فقیه، ١٣٧٦ش.
٧٠. عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر عیاشی، چاپ اول، محقق: هاشم رسولی محلاتی، تهران، مطبعة العلمیة، ١٣٨٠ش.
٧١. غزالی، محمد، احیاء علوم الدین، چاپ اوّل، بیروت، انتشارات دارالکتب العلمیه، ١٤٠٦ق.
٧٢. فتال نیشابوری، محمد بن احمد، روضة الواعظین، مترجم: مهدوی دامغانی، چاپ اول، تهران، نشر نی، ١٣٦٦ش.

۷۳. فخر الدین رازی، محمد بن عمر، مفاتیح الغیب(تفسیر کبیر)، چاپ سوم، بیروت، انتشارات دار احیاء التراث العربی، ١٤٢٠ق.
٧٤. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، محقق: مهدی مخزومی؛ ابراهیم سامری، چاپ اول، قم، مؤسسه دار الهجرة، ١٤٠٥ق.
٧٥. فضل الله، محمد حسین، من وحی القرآن، چاپ دوم، بیروت، دار الملاک، ١٤١١ق.
٧٦. فیروز آبادی، مجد الدین، قاموس المحیط، چاپ اول، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ١٤١٢ق.
٧٧. فیض کاشانی، محمد محسن، تفسیر الصافی ، چاپ اول، مشهد، دار المرتضی، ١٤١٥ق.
٧٨. _____، الوافی، چاپ اوّل، اصفهان، کتابخانه امیرالمؤمنین، ١٤٠٦ق.
٧٩. _____، نوادر الاخبار، مصحح: محمدی انصاری قمی، چاپ اوّل، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ١٣٧١ش.
٨٠. فیومی مقری، احمد بن محمد، مصباح المنیر، چاپ اول، قم، انتشارات دار الهجره، ١٤٠٥ق.
٨١. قمی، عباس، مفاتیح الجنان، چاپ سوم، قم، نشر بلاغت، ١٣٧٩ش.
٨٢. _____، منتخب مفاتیح الجنان، چاپ اول، قم، انتشارات فیض کاشانی، ١٣٧٦ش.
٨٣. قمی مشهدی، محمد، کنز الدقائق و بحر الغرائب، محقق: حسین درگاهی، چاپ اول، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ١٣٦٨ش.
٨٤. قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، چاپ چهارم، قم، دارالکتاب، ١٣٦٨ش.
٨٥. قونوی رومی حنفی، قاسم بن عبدالله، انیس الفقهاء فی تعریفات الالفاظ المتداوله بین الفقهاء، محقق: یحیی حسن مراد، دار الکتب العلمیه، ١٤٢٤ق.
٨٦. کاشانی، ملا فتح الله، زبدة التفاسیر، چاپ اول، قم، بنیاد معارف اسلامی، ١٤٢٢ق.
٨٧. کبری، نجم الدین، فوائح الجمال و فواتح الجلال، مترجم: قاسم انصاری، چاپ اول، تهران، انتشارات طهوری، بی‌تا.
٨٨. الکفوی، ابو البقاء، الکلیات، محقق: درویش محمد المصری، چاپ اول، قم، ذوی القربی، ١٤٣٣ق.
٨٩. کوفی، فرات بن ابراهیم، تفسیر فرات، چاپ اول، محقق: محمد کاظم محمودی، تهران، انتشارات وزارت ارشاد اسلامی، ١٤١٠ق.
٩٠. کشی، محمد بن عمر، رجال کشی، محقق مهدی رجایی، قم، مؤسسه آل البیت، ١٣٦٣ش.
٩١. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ترجمه محمدباقر کمره‌ای، چاپ سوم، قم، نشر اسوه، ١٣٧٥ش.

۹۲. گنابادی، سلطان محمد، تفسیر بیان السعاده فی مقامات العباده، چاپ دوم، بیروت، مؤسسه اعلمی للمطبوعات، ۱٤۰۸ق.
۹۳. لیثی واسطی، علی بن محمد، عیون الحکم و المواعظ، محقق: حسین حسنی بیرجندی، چاپ اول، قم، دارالحدیث، ۱۳۷٦ش.
۹٤. مجلسی، محمد باقر، بحارالأنوار، مؤسسه الوفاء، بیروت، ۱٤۰٤ق.
۹۵. _____، مرآة العقول، چاپ دوم، مصحح: هاشم رسولی محلاتی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱٤۰٤ق.
۹٦. مصطفوی، حسن، التحقیق، چاپ سوم، بیروت، دار الکتب العلمیة، ۱٤۳۰ق.
۹۷. مغنیه، محمد جواد، الشیعة فی المیزان، چاپ چهارم، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، ۱۳۹۹ق.
۹۸. میبدی، رشید الدین، کشف الاسرار و عدة الابرار، چاپ پنجم، تهران، انتشارت امیر کبیر، ۱۳۷۱ش.
۹۹. نحوی لغوی اندلسی(ابن سیده)، علی بن اسماعیل، المخصص، چاپ اول، بیروت، دار احیاء التراث العربی، بی‌تا.
۱۰۰. ورام، مسعود بن عیسی، تنبیه الخواطر و نزهة النواظر(مجموعه ورام)، چاپ اول، قم، مکتبة الفقهیة، ۱٤۱۰ق.
۱۰۱. هاشمی خویی، حبیب الله، منهاج البراعه فی شرح نهج البلاغه، مترجم حسن حسن زاده آملی، چاپ چهارم، تهران، مکتبة الاسلامیة، ۱٤۰۰ق.

مقالات

۱. اختر شهر، علی، "ابعاد هویت اجتماعی- دینی دانشجو"، فصلنامه مطالعات فرهنگی دانشگاه اسلامی، سال پانزدهم، شماره ۳، ۱۳۸٦ش.
۲. ایمان پور، محمد تقی؛ سروش، مریم، بررسی عوامل موثر بر هویت دینی جوانان در شیراز، انتشارات دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان، شماره ۳۰و۳۱، ۱۳۸۱ش.
۳. افتخاری، محمدصادق، "نگاه شهید مطهری به انسان در قرآن"، فصلنامه آفاق، شماره ۲۲.
٤. بیابانی اسکویی، محمد، "انسان در عالم اظلّه و ارواح"، مجله سفینه، شماره ۱۵، ۱۳۸٦ش.
۵. _____، "انسان در عالم ذر، حقیقت و جایگاه قرآنی آن"، مجله سفینه، شماره ۹، ۱۳۸۷ش.
٦. جوانی، حجت الله، "هویت دینی یا هویت های دینی"، فصلنامه اسلام پژوهی، شماره۱، ۱۳۸٤ش.
۷. حائری، مرتضی، "تفسیر آیه مودت"، فصلنامه آفاق نور، شماره ۱، ۱۳۸٤ش.

۸. حسینی، معصوم، "جامعیت قرآن از نگاه علامه طباطبایی"، پژوهشنامه معارف قرآنی، سال چهارم، شماره ١٤.
۹. درودی، نجمه؛ ملکی، حسن، " فطرت در آیات و روایات"، مجله معرفت، سال بیست و دوم، شماره ۱۸۷.
۱۰. علم الهدی، جمیله، "هویت از منظر قرآن و فلاسفه"، فصلنامه بینات، سال چهاردهم، شماره ۵۵.
۱۱. علوی، جعفر، "بررسی مفهومی و مصداقی ولایت در قرآن"، مجله تخصصی الهیات و حقوق، شماره ۱۷، ١٣٨٤ش.
۱۲. فنایی اشکوری، محمد، "معرفت شهودی در عرفان اسلامی"، پژوهشنامه عرفان، سال سوم، شماره ۵، پاییز و زمستان ۱۳۹۰ش.
۱۳. گدارگر، حسین ؛ فتحی، لاله، "دانش‌آموزان دختر: هویت دینی یا هویت قومی؟"، فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی، شماره ۲۱، ١٣٨٤ش.
١٤. گل‌محمدی، احمد، "گفتمان هویت‌ساز در عصر جهانی شدن"، مجموعه مقالات هویت ملّی و جهانی شدن، اکبر عباس زاده و مهدی عباسی، چاپ اول، تهران، مؤسسه تحقیقات و توسعهِ علوم انسانی، ١٣٨٤ش.
۱۵. ماهروزاده، طیبه، "جهانی شدن و هویت‌یابی دینی نوجوان"، فصلنامه تربیت اسلامی، سال هشتم، شماره ١٦.
١٦. معارف، مجید، "معرفت شهودی در آیات و روایات"، فصلنامه بصیرت و تربیت اسلامی، سال چهارم، شماره۹، بهار ١٣٨٦ش.
۱۷. منصورنژاد، محمد؛ بابیه، مرضیه، مقاله "هویت فردی و هویت جمعی"، مجموعه مقالات هویت ملی و جهانی شدن؛ اکبر عباس زاده و مهدی عباسی، چاپ اول، تهران، مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، ١٣٨٤ش.
۱۸. نیازی، محسن و همکاران، "تبیین رابطه بین هویت فردی، اجتماعی و ملی با میزان پایبندی شهروندان به فرهنگ شهروندی"، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال ششم، شماره ٤، پاییز ۱۳۹۳ش.
۱۹. یوسفی، علی و همکاران، "روابط بین قومی و تأثیر آن بر هویت ملی اقوام در ایران"، فصلنامه مطالعات ملی، سال دوم، شماره ۸، تابستان ۱۳۸۰ش.

نرم افزارها

۱. نرم افزار جامع التفاسیر نور
۲. نرم افزار جامع الاحادیث نور

سایت‌ها

۱. سایت نور مگز
۲. سایت پرتال جامع علوم انسانی
۳. کتابخانه دیجیتالی مدرسه فقاهت
٤. دانشنامه موضوعی قرآن کریم